

Sygn. akt: III AUa 536/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Ewa Chądzyńska (spr.)

SSA Lucyna Guderska

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013 r. w Łodzi

sprawy **T. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.**

o zapłatę składek,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 25 stycznia 2012 r., sygn. akt: IX U 124/11;

- 1. uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przekazuje sprawę Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. do ponownego rozpoznania;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz T. G. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

III AUa 536/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 listopada 2010 r., zmieniającą decyzję z dnia 2 września 2010 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. określił zaległość T. G. z tytułu należności składkowych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na ubezpieczenie społeczne własne w okresach od lutego 1998 r. do grudnia 1998 r. w wysokości 3394,40 zł (należność główna), 8747,00 zł odsetki liczone na dzień 1 września 2010 r. oraz dalsze odsetki liczone do dnia zapłaty łącznie.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczona podniosła, że składek nie opłacała ponieważ nie miała dochodów, a ponadto faktycznie nie prowadziła wówczas żadnej działalności gospodarczej, gdyż zajmowała się chorą matką. W toku postępowania zarzuciła, że dochodzone należności składkowe sprzed ponad 10 lat uległy przedawnieniu.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd ten ustalił, że T. G. prowadziła działalność gospodarczą – handel artykułami ogólnospożywczymi oraz usługi gastronomiczne od 1 czerwca 1990 r. Od 26 czerwca 1998 r. w ewidencji działalności gospodarczej dokonano zmiany

i działalność była prowadzona pod nazwą Restauracja (...) w K.. W okresie objętym decyzją odwołująca się nie zawieszała działalności i nie zgłaszała żadnych przerw w jej prowadzeniu. Wyrejestrowała działalność dopiero w dniu 24 kwietnia 2001 r. W okresie objętym zaskarżoną decyzją, tj. od lutego do grudnia 1998 r. ubezpieczona zamieszkiwała w K.. Za ten okres nie zostały opłacone należności z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne.

Oceniając zebrany materiał Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom córki odwołującej się, przesłuchanej w charakterze świadka oraz samej odwołującej się przesłuchanej w charakterze strony, w zakresie w jakim podały, że w roku 1998 ubezpieczona nie prowadziła żadnej działalności gospodarczej. Zdaniem Sądu Okręgowego twierdzeniom tym przeczy fakt, że ubezpieczona przebywała w tym okresie w miejscu, gdzie działalność miała być prowadzona, a matkę zamieszkałą w innej miejscowości odwiedzała jedynie od czasu do czasu. Ponadto odwołująca się nie wyrejestrowała działalności z ewidencji i nie zgłosiła żadnych przerw w jej prowadzeniu w organie rentowym.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji wywiódł, że obowiązek zapłaty składek wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz.U. z 1989 r. Nr 46, poz.250 j.t.), a obowiązek zapłaty odsetek wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 205, poz.1585 j.t.). Odnosząc się do zarzutu przedawnienia określonych w spornej decyzji należności z tytułu składek, Sąd Okręgowy stwierdził, że należności te nie są przedawnione, gdyż termin ich dochodzenia uległ przedłużeniu i od 1 stycznia 2003 r. wynosi lat 10, co wynika z art. 24 ust. 4 powołanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 24 ust. 5b termin biegu przedawnienia uległ zawieszeniu przez czas trwania postępowania egzekucyjnego.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła odwołująca się w drodze apelacji w całości. Zarzuciła naruszenie art. 217, 227 i 232 oraz 233 k.p.c. przez pominięcie dowodu z zeznań świadka J. G. i oraz samej skarżącej, iż faktycznie skarżąca nie prowadziła w spornym okresie żadnej działalności gospodarczej oraz braku rozważenia zebranego materiału, w tym złożonych w toku postępowania dokumentów: zaświadczenia PUP w K. z 27 kwietnia 2011 r., US w K. z 28 marca 2011 r., aktu zgonu ojca skarżącej z 29 września 1997 r., i decyzji z dnia 24 kwietnia 2001 r., że restaurację (...) prowadziła córka skarżącej – J. G.. Apelująca zarzuciła też naruszenia prawa materialnego art. 24 ust. 4 i art. 24 ust. 5b ustawy systemowej przez stwierdzenie, że sporne należności nie uległy przedawnieniu. W uzasadnieniu apelacji strona skarżąca podniosła, że Sąd Okręgowy nie wyjaśnił w jaki sposób ustalił, iż nie upłynął termin przedawnienia dochodzonych należności składkowych. Sąd ten nie ustalił w jakim okresie termin ten był zawieszony. Zdaniem skarżącej żaden z tytułów wykonawczych w aktach nie dotyczy należności objętych zaskarżoną decyzją.

Organ rentowy nie ustosunkował się do apelacji ubezpieczonej.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, prowadzi do uchylecia zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazania sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Na wstępie trzeba jednak podkreślić, że nie wszystkie zawarte w apelacji argumenty zasługują na uwzględnienie. Przede wszystkim skarżąca nie wskazała w apelacji, jakie okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy mają wynikać z dołączonych do akt sprawy dokumentów wymienionych w apelacji. Fakt, że T. G. jest od 15 czerwca 2010 r. zarejestrowana jako bezrobotna, co potwierdza zaświadczenie PUP w K. z 27 kwietnia 2011 r. nie ma żadnego znaczenia orzeczniczego w tej sprawie, która obejmuje inny okres czasowy, tj. rok 1998. Nie ma też istotnego znaczenia dla oceny zasadności spornej decyzji i zaskarżonego wyroku, iż apelująca nie złożyła zeznania podatkowego za rok 1998 w Drugim (...) w G., jak to wynika z zaświadczenia US w K. z dnia 28 marca 2011 r. Także okoliczność, że w dniu 29 września 1997 r. zmarł ojciec skarżącej nie sposób powiązać z przedmiotem sporu w tej sprawie. Okoliczność, że córka skarżącej prowadziła działalność gastronomiczną (...) nie wyklucza przecież, że skarżąca również tę

działalność prowadziła. Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji wszystkie powyższe okoliczności były przedmiotem rozważań i oceny Sądu Okręgowego. Ocena ta – zdaniem Sądu Apelacyjnego – została dokonana bez naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów z art. 233 § 1 k.p.c. Należy też zauważyć, że wbrew twierdzeniom skarżącej, jakoby rozpoczęła ona prowadzenie działalności gospodarczej dopiero od maja 1999 r., podlegała ona ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od czerwca 1997 r. Wynika to z prawomocnej decyzji organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. z dnia 13 czerwca 1997 r.

Należy natomiast zgodzić się z apelującą, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał należycie sprawy w aspekcie podnoszonego przez skarżącą zarzutu przedawnienia dochodzonych należności z tytułu składek za okres do lutego do grudnia 1998 r. Ogólnikowe stwierdzenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że termin przedawnienia nie upłynął, gdyż toczyło się postępowanie egzekucyjne, nie poddają się jakiegokolwiek kontroli instancyjnej. Nierozpoznanie odwołania w płaszczyźnie zarzutu przedawnienia, prowadzi do wniosku, iż w tym zakresie, kluczowym dla oceny zasadności zaskarżonej decyzji, zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Materiał dowodowy zaoficerowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w postaci dokumentacji w aktach tego organu nie pozwala na ustalenie biegu terminu przedawnienia na etapie postępowania sądowego, dlatego uchyleniu podlega zaskarżony wyrok oraz poprzedzająca go decyzja organu rentowego. W sytuacji, gdy decyzja określająca należności składkowe zostaje wydana po upływie ponad 10 lat od dnia, kiedy stały się one wymagalne, organ rentowy obowiązany jest szczegółowo wskazać w treści decyzji lub w jej uzasadnieniu w jaki sposób obliczył, że termin przedawnienia jeszcze nie upłynął, powinien wskazać początek i koniec okresu zwieszenia biegu terminu.

Wbrew zarzutom apelacyjnym ubezpieczonej, w aktach organu rentowego znajdują się tytuły wykonawcze dotyczące należności objętych zaskarżoną decyzją. Są to tytuły o numerach: (...) za luty 1998 r., (...) za marzec 1998 r., (...) za kwiecień 1998 r., (...) za maj 1998 r., (...) za czerwiec 1998 r., (...) za lipiec 1998 r., (...) za sierpień 1998 r., (...) za wrzesień 1998 r., (...) za październik 1998 r., (...) za listopad 1998 r., (...) za grudzień 1998 r. W aktach organu rentowego znajduje się też dokument „przedawnienie należności”, dotyczący skarżącej, ze wskazaniem początkowych i końcowych dat zawieszenia biegu terminu przedawnienia i określeniem liczby dni przerwy biegu przedawnienia, lecz nie wynika z niego jak okresy te przeliczono na lata oraz skąd zaczerpnięto poszczególne daty rozpoczęcia i zakończenia okresów zawieszenia biegu przedawnienia, co do należności za poszczególne miesiące. Powyższe braki w materiale zaoficerowanym przez organ rentowy, powodują konieczność ponownego rozpoznania sprawy przez organ rentowy i ponownego wydania decyzji, po wyjaśnieniu i ustaleniu okoliczności dotyczących biegu terminów przedawnienia i okresów zawieszenia biegu tych terminów. Dopiero decyzja zawierająca wskazane wyżej niezbędne dane dotyczące przyczyn i okresów zawieszenia, będzie mogła zostać poddana kontroli sądowej co do swej merytorycznej zasadności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 477^{14a} k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), mając na uwadze wartość przedmiotu zaskarżenia.